

UNA DESCOBERTA A LES ARAGONESES

ALFRED PÉREZ DE TUDELA MOLINA

Com cada estiu en la nostra estada a Capafonts, aprofitant la coincidència i que ens trobem una mica vagarosos, fem algunes sortides en què cada un hi aporta allò que sap i, d'aquesta manera, ho aprofitem per conèixer una mica millor cada un dels racons del terme municipal i una mica més enllà: aquelles terres que, tot i no correspondre administrativament a Capafonts, qui s'atreveria a dir que no en són?

La passejada que comentem avui la vam fer, el 14 d'agost de l'any 2001, un grup de cinc persones: en Joan Prats, que es va afegir a la colla, l'Amadeu, el Diego, el Jordi i l'Alfred. El propòsit era resseguir parcialment el barranc de les Aragoneses, descrit al plànol com barranc de les Marfanyes, i veure les mines de barita, tot observant la barrancada. De fet vam arribar fins al punt que indiquem al mapa.

La caminada va ser calmosa, i encara que no ens havíem proposat cap fita massa concreta, no volíem renunciar a res del que estigués al nostre abast. No pretenem ser entesos, erudits o especialistes, simplement ens declarem curiosos i observadors de l'aspecte físic a nivell geogràfic, de la fauna i la flora que s'hi desenvolupen i de l'evolució humana en aquestes terres.

I a fe que, de la manera que estan els boscos i els camins, cada vegada és més difícil d'arribar als llocs que et pots posar com objectiu d'una passejada, però així i tot, en aquesta sortida, vam aconseguir amb escreix les nostres expectatives geogràfiques i vam satisfer la curiositat amb noves troballes, perquè, afortunadament, al terme municipal de Capafonts, si hom va amb els ulls ben oberts, quasi bé sempre pot gaudir d'alguna cosa nova que en ocasions anteriors no havia descobert i que amplien l'interès per unes contrades que, tant els que hi tenen les arrels plantades com els que les hi hem anat posant, ens mantenen en aquest delit per conèixer cada dia una mica més dels diferents aspectes que aquests indrets ens proporcionen.

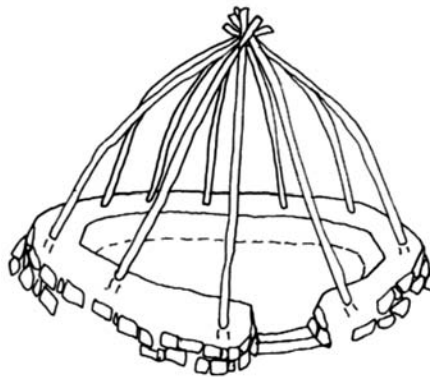
Aquest va ser el nostre recorregut: després d'enfilar els camins del mas del Dinerall i de l'Abellera, tot seguit encetàvem el camí de les Aragoneses. De la gran vegetació de ribera que hi ha al barranc, sobresortien els freixes, que contrastaven amb la decrepitud que presentaven els molts castanyers que hi havia en aquesta

zona; això els que encara no han sucumbit definitivament, que presenten aquest aspecte de solitud i alhora majestuós de les seves brancades seques, que s'aixequen, encara, cap al cel, com qui adreça l'última pregària. També hi vam poder observar els molts corriols que hi fan els senglars per baixar a abeurar.

Tot pujant anàvem deixant aquells avellaners abandonats que no fa massa anys encara es conreaven. Els dics construïts en el barranc, plens de terra, pedres i troncs arrossegats per l'aigua, encara aguanten fort, però alguns presenten un nivell de deteriorament que fa pensar en la més propera que tardana desaparició. Vam traspasar el barranc; en alguns llocs encara hi ha tolls i s'hi escola un fil d'aigua. Aquesta vegada no vam tenir la sort d'enxampar cap salamandra prenent el sol prop d'algun d'aquests bassals.

Després d'endinsar-nos en el bosc de l'esquerra, hi vam observar les places carboneres. N'hi ha una colla i hi vam veure les restes d'unes barraques que vam atribuir als carboners, aspecte que ens han confirmat alguns veïns de la vila, però, tant per l'estructura com per la quantitat que n'hi ha, ens apunta un dubte que ens fa pensar en la possibilitat que es tractés de restes d'uns pobladors anteriors.

La base de les barraques que vam trobar es correspondria amb la d'aquest model que veieu dibuixat, i si fos així, hauríem d'aprofundir en el seu estudi,

perquè potser sí que ens permetria conèixer més detalls sobre els diferents assentaments humans que s'han seguit al llarg de història en aquesta vall del riu Brugent.

Aquesta és la troballa que nosaltres podem aportar i posar-hi l'interrogant: són simples barraques de carboner?, són anteriors i els carboners les van aprofitar per bastir-hi les seves?, qui les va fer?, de quina època són? Ens vénen tantes preguntes al cap que creiem que altres més entesos que nosaltres hi haurien de dir la seva. En qualsevol cas, tinguin l'origen que tinguin, ens sembla que són unes

restes força suggestives i creiem que s'hauria de pensar a preservar-les i condicionar l'espai adequadament, perquè d'una o altra manera o d'una i altra manera, ajuden a configurar elements històrics i de l'activitat econòmica de Capafonts.

De tornada, després de fer les parades corresponents per observar les pedres i els minerals, i la formació geològica de la zona, ens vam adonar que, poc després d'iniciar la pujada del camí de les Aragoneses i abans d'arribar a "la parada de l'autobús", a la dreta hi ha les restes d'una altra barraca de majors dimensions que les anteriors, però de les mateixes característiques; això ens va obrir més la curiositat, perquè en aquest indret no hi vam saber apreciar cap plaça carbonera.

Quan ja havíem deixat aquest camí, de retorn cap al poble, ens vam desviar a la dreta per anar fins a la cova del Roquero i la bassa que hi ha a prop, on vam mirar amb deteniment l'aviador i potser distribuïdor de la bassa. Tot plegat és, també, ben motivador. Després vam seguir camí, quatre passes, per aturar-nos a veure el sempre curiós salt de Nulles i la variació de fisonomia que ha agafat després de l'aiguat de 1994. Ens vam fer la foto de rigor i tot seguit cap a casa.

Així, a poc a poc, havíem passat quatre hores; però no us espanteu, no són quatre hores de caminar, ni de bon tros: són quatre hores dedicades a l'observació i el gaudi de la natura, sense que en cap cas es pugui parlar d'una sortida penosa i reservada a persones amb un entrenament excepcional. És una excursió que pot fer qualsevol persona que senti curiositat per descobrir el nostre entorn més pròxim i gaudir de tot allò que la natura ens ofereix, posant l'accent en aquells aspectes que més puguin interessar a cada un.

